

Akkerbouw: inkomens weer op hoog niveau

Ruud van der Meer

Het inkomen op de akkerbouwbedrijven van het oogstjaar 2012 wordt geraamd op een niveau dat ligt rond het recordniveau van 2010. Voor de zetmeelbedrijven is opnieuw een stijging van het inkomen voorzien. De inkomensraming wordt door het LEI opgesteld op basis van onder andere de oogstprognose van het CBS en de verwachte prijsontwikkeling van de akkerbouwproducten in 2012 - 2013.

Inkomen

De raming van het inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje voor de akkerbouwbedrijven ligt rond de 100.000 euro. Dit is een niveau dat vergelijkbaar is met het inkomensniveau van 2010. Naar verwachting kunnen ook de zetmeelbedrijven een stijging van het inkomen tegemoet zijn. Het inkomen wordt geraamd op ruim 80.000 euro. Voor beide groepen bedrijven is de raming van de rentabiliteit ruim boven de 100%. Dit betekent dat alle kosten, zowel de betaalde als de berekende kosten, zullen worden terugverdiend. Dat het verwachte inkomensniveau zo hoog is, is te danken aan de hoge prijzen voor diverse akkerbouwproducten door tegenvallende oogsten in andere landen en lagere fysieke productie van consumptieaardappelen en uien in Nederland (zie onderdeel gewassen).

Figuur 1 Ontwikkeling van het inkomen uit bedrijf op akkerbouw- en zetmeelaardappelbedrijven (x 1.000 euro per onbetaalde aje)

Structuur

Het aantal akkerbouwbedrijven in Nederland is ten opzichte van 2011 ongeveer gelijk gebleven. Er zijn iets meer dan 12.000 akkerbouwbedrijven (tabel 1). De bedrijven telen op 380.000 hectare akkerbouwgewassen. Sinds het jaar 2000 wordt een toenemend aandeel van het areaal akkerbouwgewassen geteeld op gespecialiseerde bedrijven. De specialisatiegraad is in deze periode gestegen van 66% naar 73%. Dit betekent dat bijna driekwart van alle akkerbouwgewassen wordt geteeld op gespecialiseerde akkerbouwbedrijven. De gemiddelde bedrijfsomvang van de akkerbouwbedrijven is 31 hectare in 2012, twee hectare meer dan in 2000.

Tabel 1					
Ontwikkeling areaal akkerbouwgewassen (x 1.000 ha) en aantal akkerbouwbedrijven					
	2000	2005	2011	2012	Mutatie (%)
Akkerbouwbedrijven	14.550	12.790	11.950	12.020	+0,5
Areaal akkerbouwgewassen op akkerbouwbedrijven	420	410	390	380	-1,8
Idem in % van totaal	66	68	73	73	

a) Met ingang van 2012 wordt in de Landbouwtelling met terugwerkende kracht met de nieuwe CBS indeling van de gewassen gerekend (voornamelijk groentegewassen) Bron: CBS-Landbouwtelling; bewerking LEI, gegevens 2012 zijn voorlopig.

*Gewassen**Granen*

Het areaal wintertarwe lag in 2012 weer op het niveau van 2010. In 2011 waren de weersomstandigheden zodanig slecht dat er veel minder wintertarwe werd gezaaid en meer zomertarwe. Behalve het areaal waren de opbrengsten per hectare in 2012 ook hoger dan het jaar ervoor. Hierdoor nam de nationale productie met 30% toe. De prijs heeft niet te lijden onder het grotere Nederlandse aanbod; integendeel, er worden recordprijzen uitbetaald. Dit komt omdat in belangrijke productiegebieden zoals Rusland en de VS de productie tegenviel vanwege droogte.

Suikerbieten

De suikerproductie per hectare behoort dit jaar tot een van de hoogste van de afgelopen jaren. Verwacht wordt een productie van 13,6 ton suiker per hectare bij een suikergehalte van 17%. In het jaar 2011 brachten de suikerbieten een goede prijs op. De verwachting is dat dit jaar opnieuw een goede prijs voor de bieten uitbetaald kan worden. Dit geldt niet alleen voor de quotumbieten maar ook voor de surplusbieten.

Zaaiuien

De uien zijn in 2012 (voor het merendeel) in een betere staat in de schuur terecht gekomen dan het jaar ervoor. De nationale productie is ruim 10% lager dan in 2011. Dit komt vooral doordat het ingezaaide areaal gekrompen is als reactie op de slechte prijsvorming in 2011. Doordat het aanbod beperkter is, is de prijs uit het dal gekropen. Een hectare uien zal in 2012 fors meer opbrengen dan het jaar ervoor.

Consumptie- en pootaardappelen

Ook voor de consumptieaardappelen geldt dat er dit jaar een opleving is van de prijs. De totale Nederlandse productie ligt ruim 10% lager dan vorig jaar. Daarnaast is er in belangrijke aardappellanden zoals België, Frankrijk en Engeland sprake van een fors lagere productie. De pootaardappelproductie (voor NAK-certificering) is lager dan in 2011. Verwacht wordt dat de prijzen daardoor beter zijn en de financiële opbrengst per hectare iets boven het niveau van 2011 zal liggen.

Zetmeelaardappelen

De productie per hectare van zetmeelaardappelen was groter dan vorig jaar. Ook het zetmeelgehalte (20,3%) was hoger. Over oogstjaar 2011 was AVEBE in staat een flinke markttoeslag uit te keren. In de ramingen is rekening gehouden met opnieuw een dergelijke toeslag. Over de werkelijke hoogte is echter in februari pas meer duidelijkheid.

Meer informatie:

Rapport 2012-064 *Actuele ontwikkeling van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw in 2012.*

BINternet: zie www.wageningenur.nl/lei bij sector in cijfers of www.duurzaamheidlandbouw.nl.

